

HUS

Hållbar utevistelse
vid storförskolor

PROJEKTBOOK

HUS

Hållbar utevistelse
vid storförskolor

© Umeå universitet, Umeå kommun och författarna gemensamt 2023
Redaktörer: Annika Manni, Matz Glantz, Erika Åberg, Monika Andersson
Fotografer: Annika Manni, Amanda Gabriel, Matz Glantz

Arbetsutgåva 2023-03-21

Medverkande institutioner och enheter:
Umeå universitet: Institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap
Sveriges lantbruksuniversitet SLU: institutionen för människa och samhälle, Alnarp
Göteborgs universitet: Institutionen för kost och idrottsvetenskap
Linköpings universitet: Tema barn

Projektet sker i samverkan med förvaltningar för stadsbyggande och förskoleverksamhet i Umeå kommun

Forskningsprojektet Hållbar Utevistelse på Storförskolor, HUS finansieras av

INNEHÅLL

INLEDNING	6	NYA FÖRSKOLOR	45
Medverkande i projektet	7	Böle förskola	46
Projektets utgångspunkter och koppling till De Globala Målen	8	Förskolan Granbacken	49
Tidsplan	8	Förskolan Haga	52
Projektbokens upplägg	9	Hedlunda förskola	55
Presentation av medverkande förskolor	10	Förskolan Lundagård	58
ÄLDRE FÖRSKOLOR	11	Förskolan Nordstjärnan	63
Förskolan Berghem	12	Förskolan Rosendal	66
Förskolan Ejderdunet	15	Förskolan Smeden	69
Förskolan Ersdungen	18	Förskolan Solbacken	73
Ersdungen Gitarren	20	Förskolan Stengården	75
Förskolan Grönstenen	22	Förskolan Teleskopet	78
Förskolan Kornetten	24	RESULTAT	81
Förskolan Målaren	27	Övergripande resultat från de olika delstudierna	82
Förskolan Rymden	29	Studentuppsatser kopplade till projektet	83
Förskolan Sandbacken	32	Utomhusverksamhetens betydelse för barns fysiska aktivitet	83
Storsjö förskola	35	Förskolebarns möjligheter till naturmöten	84
Förskolan Uven	38	‘Varför ska ni det? Det är ju bara snö’	85
Överboda förskola	41		

INLEDNING

HUS, hållbar utvistelse vid storförskolor är ett nationellt forskningsprojekt i samverkan med Umeå kommuns förskoleverksamhet under åren 2021-2024. Projektet är tvärvetenskapligt vilket innebär att vi som medverkar kommer från olika områden såsom utbildningsvetenskap, pedagogiskt arbete, miljöpsykologi, samhällsmedicin, idrottsvetenskap och landskapsarkitektur och att vi här arbetar gemensamt med flera olika perspektiv och kunskaper.

Många förskolor i Sverige byggdes under 70-talet vilket betyder att de snart är 50 år, och är därför i behov av renovering eller helt ersättas av nya. Samtidigt har vi i dag en ökad befolkning i städerna och behovet av nya platser på förskolorna har ökat. Att ge alla barn en plats på förskolan, och att bygga förskolor med rymliga och funktionella förskolegårdar i städer där grönytor har minskat som följd av förtätning kan därför vara utmanande.

I vårt forskningsprojekt vill vi undersöka vad den förändring som svensk förskola genomgår med sina förändrade byggnader, utegårdar och begränsad tillgång till natur innebär för barnen som vistas där dagligen. Vi vill lyfta både det positiva men även det som kan vara problematiskt och behöver utvecklas. Vårt samarbetsprojekt är finansierat av FORMAS, en statlig förvaltare som stödjer forskningsprojekt i samverkan med aktörer i praktiken och som vill bidra till en hållbar

samhällsutveckling. Det är också vårt mål med HUS projektet- att den kunskap vi kan skapa gemensamt med förskolorna i Umeå kan bidra till att skapa utemiljöer, och förhållningssätt till dessa, som stimulerar barns rörelse och hälsa, relationsskapande med varandra och naturen för en hållbar utveckling.

En del av vårt projekt handlar om att dokumentera de medverkande förskolornas utemiljöer och den verksamhet som bedrivs där, utifrån pedagogernas perspektiv. Vi har också låtit barnen själva berätta om, och visa vilka platser på sina gårdar som de helst leker vid. I denna projektdokumentation finns därför alla de medverkande förskolorna beskrivna med sina berättelser tillsammans med våra olika forskningsresultat och slutsatser. Förhoppningsvis kan våra exempel och lärdomar fungera som inspiration för andra kommuner och förskolor som vill arbeta med, och utveckla sina utemiljöer på ett hållbart sätt.

I februari 2023, har vi valt att publicera den första delen av vår projektdokumentation digitalt som en återkoppling till våra deltagare under de första 2 åren. När projektet är klart vid årsskiftet 2024 kommer ytterligare material och resultat att läggas till och summeras.

*Annika Manni,
projektledare Umeå universitet*

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Annika Manni, projektledare och medverkande forskare. Arbetar vid Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, Umeå universitet. Erfarenhet inom utomhusverksamhet och lärande för hållbar utveckling bland barn och unga.

Fredrika Mårtensson, medverkande forskare, arbetar vid institutionen för människa och samhälle, vid SLU i Alnarp. Erfarenhet av forskning i miljöpsykologi om hur utemiljön påverkar barns lek och hälsa inom miljöpsykologi.

Andreas Fröberg, medverkande forskare. Arbetar vid Institutionen för kost och idrottsvetenskap, Göteborgs universitet. Erfarenhet inom fysisk aktivitet och hälsa bland barn och unga.

Håkan Löfgren, medverkande forskare. Arbetar vid Tema Barn, Linköpings universitet. Erfarenhet inom utbildningsfrågor på såväl policy som praktisk nivå.

Therese Eskilsson, medverkande forskare. Arbetar vid Institutionen för Samhällsmedicin och rehabilitering vid Umeå universitet. Erf

PROJEKTETS UTGÅNGSPUNKTER OCH KOPPLING TILL DE GLOBALA MÅLEN

Projektet har som utgångspunkt och syfte att bidra till en hållbar samhällsförändring, och kan särskilt kopplas till några av de globala målen i Agenda 2030:

Vi menar att förskolan ska bidra till en god utbildning för alla barn och bör ses som en viktig del av grundstrukturerna i ett hållbart samhällsbygge. Varför vi har ett särskilt fokus på utemiljöerna är för att dessa är en förutsättning för att lära om våra livsuppehållande ekosystem, och att förskolans miljöer i sig kan bidra till att bevara den biologiska mångfalden. Utevistelse är också en grund för god hälsa samt fysiskt såväl som psykiskt välbefinnande varför vi även inkluderat detta mål i vårt projekt.

TIDSPLAN

Våren 2021

Uppstart: Kartläggning - bakgrundsinformation, etablera kontakter + urval, etikprövning

Våren 2022

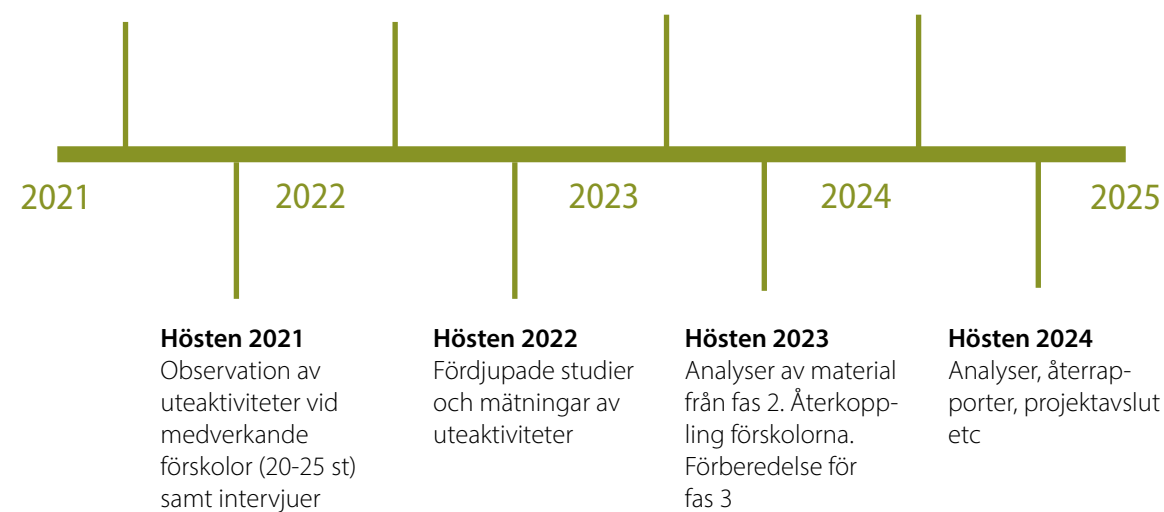
Utvärdering och analys av fas 1. Återkoppling till förskolorna samt urval till fas 2

Våren 2023

Fördjupade studier och mätningar av uteaktiviteter

Våren 2024

Uppföljande gruppintervjuer med medverkande

PROJEKTBOKENS UPPLÄGG

INLEDNING

Inledande beskrivning av projektet och dess medverkande samt en tidsplan.

PRESENTATION AV MEDVERKANDE FÖRSKOLOR

Varje förskola som deltar i projektet presenteras med bilder och texter utifrån projektets olika perspektiv och fokusområden.

Förskolorna presenteras i två grupper baserat på byggår och typ av design: Äldre förskolor respektive Nya förskolor. Detta är för att projektet även studerar eventuella förändringar i utemiljö och dess användning i relation till typ av förskolegård.

Förskolorna har deltagit i olika omfattning och presentationerna är av den anledningen olika till sin läng

PRESENTATION AV MEDVERKANDE FÖRSKOLOR

Här i projektboken presenteras varje förskola med bilder och texter utifrån projektets olika perspektiv och fokusområden, varje förskola har fått 3 sidor var med följande innehåll:

1. Först finns en översiktskarta över förskolan och gården för att illustrera de fysiska förutsättningarna. Sedan har förskolorna själva fått beskriva sin verksamhet och hur man ser på sin utemiljö.

2. På den andra sidan har vi i projektgruppen valt ut några bilder som illustrerar

- a) Förskolebyggnadens utformning och placering på gården
- b) Platser med natur eller växtlighet på gården
- c) Platser med lekredskap
- d) Förskolegården vintertid.

Det finns också en faktaruta för varje förskola med jämförande siffror för storlek på utegården, yta/ barn, typ av natur och växtlighet på gården. Ytmått för varje förskola kan jämföras med Boverkets rekommendationer för totalyta (minst 3000 m²) samt yta/barn (minst 40m²/ barn).

3. På den tredje sidan har vi utgått från följe- och samtalspromenaderna med barnen. Där har vi organiserat och valt ut bilder baserat på vad barnen visat och berättat vid våra besök när de fått välja platser och utelekar på sina förskolegårdar. Exempelen illustrerar projektets tre fokusområden; naturmöten, fysisk aktivitet och relationsskapande utelek på förskolegårdar, vid äldre såväl som nyare förskolor.

ÄLDRE FÖRSKOLOR

BERGHEM

Förskolan består av 6 avdelningar som idag är indelade i två avdelningar för yngre, två avdelningar för mellanstora och två avdelningar för äldre barn.

SÅ HÄR ARBETAR VI

På förskolan Berghem finns en kreativ och lustfylld miljö både inne och ute. På vår förskolegård finns olika möjligheter till rörelse, avskildhet och mötesplatser. Vi har nära till skog och natur. Gamla ligger bara en promenad bort.

Trygghet

På förskolan Berghem vill vi tillsammans med våra vårdnadshavare ge barnen en trygg grund att stå på. Alla barn ska känna sig sedda och betydelsefulla. Varje enskilt barn fyller en funktion i gruppen och vi utvecklas tillsammans. När barnen börjar på förskolan Berghem är det viktigt att barnet och vårdnadshavare ska känna sig trygga. Alla är och ska känna sig betydelsefulla och sedda. Varje barn

är viktigt för gruppen och tillsammans med en god relation till vårdnadshavarna kan vi alla utvecklas. Vi tänker alltid på tryggheten när vi sätter ihop nya grupper. Hos oss är alla lika viktiga.

Leken

Ett av våra pedagogiska ställningstaganden är åldersnära grupper. Anledningen till att organisera förskolan efter åldersnära grupper är att kunna anpassa miljöer och verksamhet utifrån barngruppen, i strävan att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för omsorg, utveckling och lärande.

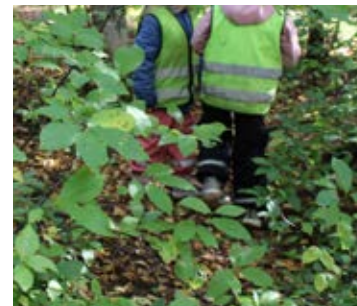
LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

Lek

Många barn tyckte om att leka i den stora sandlådan med olika bilar och grävredskap som fanns i uteboden. Det fanns också klätterställningar med rutschkana och andra lekredskap som var populära att leka tillsammans vid på gården, eller bara att vila under. Men flera barn valde också lilla skogen som favoritplats för sina lekar där de kan skapa hemliga rum och kojor bland buskar och höga träd.

Naturmöten

I odlingslådorna och komposten bakom huset visade barnen att man kan gräva och leta efter maskar, och de tyckte också om att äta vinbär som växer på buskar längs med hela huset. Men det var framförallt i den lilla skogsdungen med egen grind, dit barnen får gå med en vuxen, som de visade och berättade hur man kan smyga i de höga buskarna och om djur de sett. Här upptäcker och utforskar de vilda växter som de sedan tar med sig tillbaka till gården.

FAKTA

Förskolan Ejderdunet
(Uppgifter från projektets inledning)

- Byggår 1980
- Våningar: 1
- Antal avdelningar: 4
- Antal barn: 72
- Utomhusarea: 3209 m²
- Utomhusarea per barn: 45 m
- Naturmark: Ja

LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

ERSDUNGEN

På Ersdungen förskola finns fyra avdelningar, Trollsländan, Nyckelpigan, Myran och Humlan. De är indelade i största möjliga mån efter barnens ålder. Här får barnen en innehållsrik och utvecklande tillvaro tillsammans med varandra och utifrån sina egna förutsättningar. Här arbetar både förskollärare och barnskötare.

SÅ HÄR ARBETAR VI

En mycket viktig del i arbetet är att utveckla barnens sociala kompetens, ge möjlighet till rörelse, språkutveckling samt att sjunga, lyssna till musik och dramatiska. Det dagliga arbetet består av lekstunder, samlingar, utevistelse, måltider och vila. Det är rutiner som ger dagen en struktur för barnen. Föräldrasamverkan ser vi som en stor och viktig tillgång.

VÅR UTEMILJÖ

Här har vi en fantastisk utemiljö som vi är stolta över. Vi går ofta på såväl promenader som på upptäcksfärd i skogen som ligger granne med förskolan. Vår utemiljö på förskolans gård uppmanar barnen till att träna sin motorik, utforska och upptäcka. Vi arbetar efter ett årshjul med återkommande traditioner. Vi har valt att bevara den del av förskolans gård som har skog och barnen uppskattar de naturliga motoriska utmaningarna som uppstår bland rötter och stubbar. Till vår hjälp har vi en arbetsgrupp som utvecklar och arbetar med utemiljön.

GITARREN

Förskolan Gitarren ligger vid Rödbergets fot på Rödäng. Här finns tre avdelningar. Inspirerade av Reggio Emilais filosofi vill vi erbjuda barnen möjligheter att upptäcka och lära tillsammans genom olika skapande uttrycksformer.

SÅ HÄR ARBETAR VI

- Alla barn föds med en lust och en förmåga att lära. Det vill vi ge barnen många möjligheter att visa.
- Vi vill lyfta fram fler uttryck än de som sker genom tal och skrift. I sång, dans, hantverk, rörelse och skapande i två eller fler dimensioner kan barnen få möjlighet att hitta nya sätt att lära och uttrycka sig.
- Barn behöver andra barn för att spegla sig själva och sina kunskaper, för att bolla sina idéer och utveckla sitt tänkande. I samspel med andra kan summan bli större än delarna tillsammans.
- Barnen ska stå i centrum för sitt eget lärande. De ska få chansen att utforska sin omvärld på egna villkor, med så många sinnen som möjligt.
- En levande demokrati börjar i förskolan. Målet hos oss är att alla barn ska känna att deras tankar är viktiga. Vi gör skillnad för andra och andra gör skillnad för oss.
- Vi strävar efter miljöer som är inspirerande, utmanande och föränderliga. Barnen ska få möta material och erbjudanden som lockar till kreativitet tillsammans med andra och som skiljer sig från hemmiljön.
- Vi vill ge barnen en positiv upplevelse av natur, kretslopp och årstider. Vår närhet till ängen, berget, skogen, vattnet och kolonilotten erbjuder många möjligheter till lärande och utforskande.
- Vi försöker erbjuda könsneutrala mötesplatser. Vi vill att alla barn ska välja aktiviteter

GRÖNSTENEN

Förskolan Grönstenen ligger på Carlshöjd intill skolan och har sex avdelningar. Här finns fina skogsområden och en bra utemiljö. Vi arbetar med åldersnära barngrupper i syfte att skapa en god pedagogisk miljö för barnen där varje barn kan utvecklas och bli utmanade individuellt och i samspel med andra. Vår ute- och innemiljö samt lek-materialet anpassas utifrån barnens behov. I lek och lärande ger vi barnen utmaningar som gör att de hela tiden utvecklas.

SÅ HÄR ARBETAR VI

Vi använder ett undersökande, utforskande förhållningssätt där barns tankar, idéer och fantasi är grunden för inlärningsprocessen. Utifrån Läroplan för förskolan, Lpfö18, strävar vi efter att barnen ska förstå vad demokrati är och att de allt efter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. Vi strävar även efter att barnen utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.

Förskola och hem

Vi strävar efter att skapa en god atmosfär där pedagoger och vårdnadshavare känner förtroende för varandra. Vid lämning och hämtning utbyts information på

olika sätt mellan förskola och hem. På våra avdelningar finns dokumentation från verksamheten och information i olika former.

Uppföljning, utveckling och utvärdering

</

KORNETTEN

Vi är en femavdelnings förskola med åldersindelade barngrupper. Tre avdelningar 1-3 år, 1 avdelning 3-4 år och en 1 avdelning 5 åringar. Vi är 15 pedagoger som jobbar här. Förskolan ligger i ett villaområde nära till natur och strömmande vatten vilket vi använder oss av ofta vid utevistelse. De flesta barnen kommer från närområdet men det finns även barn som kommer ifrån andra områden.

SÅ HÄR ARBETAR VI

Vi har olika projekt beroende på avdelning och ålder. Vi utgår från årshjulet så vi får en lättare överblick över när och hur länge vi jobbar med projektet. Vi utvärderar kontinuerligt.

Vissa arrangemang är gemensamma över hela huset, de är ofta knutna till årets högtider. Vi utgår från läroplanen i 1-5 års perspektiv.

VÅR UTEMILJÖ

Vi är ute minst en gång om dagen. Helst både för och eftermiddag. Här finns det en tydlig skillnad mellan äldre och yngre barn beroende på årstider, väder och framkomlighet. Det kompenserar vi med att de yngre har mer tillgång till vårt rörelserum.

Vi har en stor gård med väldigt gammal

utrustning som är på väg att förfalla (säkerhetsrisk), kommunen ersätter inte någon

LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

Lek

På gården fanns det gott om leksaker för sandlek som barnen tyckte om att använda. De kom också till nytta vid vattenlek. Kärror att köra runt med var populära. I en kiosk lekte barnen att de säljer korv och en kojliknande plats i buskarna var populär att leka på.

Naturmöten

De äldre och de yngre barnen rör sig på olika delar av förskolegården. De äldre visade gärna ett buskage med ett större träd där de tycker om att vara och de yngre visade vinbärsbuskarna där det var väl upptr

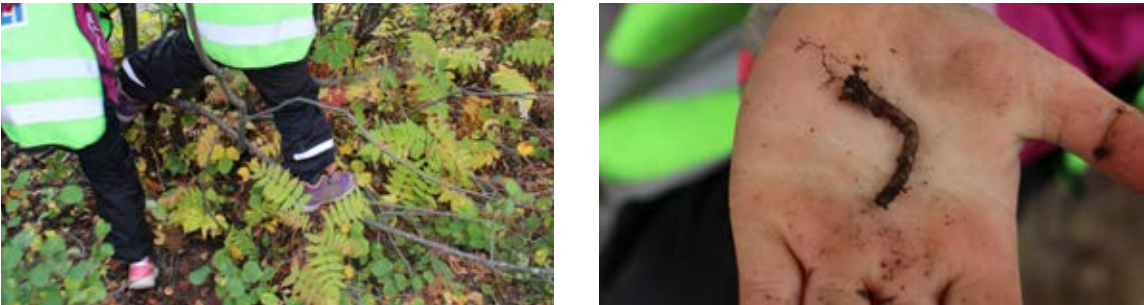
LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

Lek

Många av de äldre barnens lekar var rörliga, de förflyttade sig över hela gården när de till exempel lekte tjuv och polis och affären blev ett fängelse i stället. De sprang också in till den lilla skogsdungen för att klättra i de smala träden eller gömde sig bland buskarna. Sandlådelekar var väldigt populära, här grävdes och byggdes olika saker av både äldre och yngre barn.

Naturmöten

Uvens gård har ingen direkt naturmark, men mindre partier med träd och buskar. Barnen vistades gärna vid gårdens hörn där det fanns lite buskar och små träd. I anslutning till detta fanns odlingslådor och ett barn berättade att det växt potatis där och att de också hittat en mask i lådan, som hon visade upp i sin hand. Några andra barn lade till att det finns skal

BÖLE

Böle förskola startades HT 17. I väntan på att vår nya förskola skulle byggas har vi befunnit oss i tillfälliga lokaler på Domarevägen. VT 21 fick vi flytta in i vår nybyggda förskola med en helt ny utegård.

Böle förskola består av åtta avdelningar, med fyra avdelningar per våningsplan. Våra yngre barn vistas på våningsplan två och våra äldre barn vistas på våningsplan ett.

SÅ HÄR ARBETAR VI

Våra avdelningar är åldersnära, vilket hjälper oss att anpassa inspirerande och tillgängliga miljöer för barnen. På förskolan Böle arbetar vi med ett helhetstänk, där barn och familjer välkomnas till hela förskolan.

Vi har sedan starten arbetat mycket med ett hållbart lärande, digitala verktyg, pedagogisk dokumentation och individuell undervisning för alla barn. Genom att dela barngruppen i olika former under dagen, kan vi tydliggöra våra undervisningssituationer. Miljön och materialet ska stegras mellan avdelningarna för att inspirera och utmana barnen. Vi vill skapa miljöer som barnen visar stort intresse för.

VÅR UTEMILJÖ

Vi har sedan inflyttningen i våra nya lokaler arbetat med vår uteverksamhet som ett utvecklingsmål. Vi vill få till en synlig, tydlig och inspirerande und

LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

Lek

Sand ytor var populära för både de yngre och äldre barnen. Där fanns också leksaker som barnen gärna använde.

Naturmöten

Några av barnen ville gärna visa sitt "hökvarter". Det är en plats i ett buskage där de tycker om att vara. Där har de ett däck och olika leksaker. Bärbuskar och odlingar var också populära.

LEK, NATURMÖTEN OCH FYSISK AKTIVITET I BARNENS VAL

Exemplen baseras på vad barnen visade och berättade vid våra besök. Vi har sedan organiserat materialet utifrån projektets fokusområden på samma sätt för alla förskolor.

Lek

De yngsta barnen lekte framförallt i sandlådorna nära husen eller med lekredskapen bredvid dessa. De äldre barnen utforskade hela gården och visade hur de leker kurragömma bland buskar och bakom förrådshus. Det var en lek de tyckte var rolig! Det finns också några mindre lekhus där barnen försökte att klättra på olika sätt, och figurer i trä de kunde rida på. Där lekte de olika rollerkar. "Det här kallar vi äthus och det där är ett lekhus" förklarade barnen.

Naturmöten

ÖVERGRIPANDE RESULTAT FRÅN DE OLIKA DELSTUDIerna

Under detta avsnitt presenteras projektresultat, dvs ny kunskap som erhållits genom projektets olika delstudier, i sammanfattande form. Innehållet läggs till under projekttiden i takt med att resultaten blir klara. Länk till publicerade vetenskapliga artiklar kommer också att finnas när de är offentliga.

Resultat från FAS 1

- "Förutsättningar och förhållningssätt"

Ett delresultat baseras på de jämförande basdata vi samlat in och analyserat gällande förskolorna och utegårdarnas utformning. Här jämförs storlek, antal barn /yta, typ av miljö och material som ett bidrag till arkitektur, planerare och beslutsfattare gällande hur utformning och ramfaktorer utgör förutsättningar för förskolans verksamhet. Ett annat delresultat baseras på de intervjuer vi genomfört med pedagoger vid de medverkande förskolorna, där de berättat om hur de bedriver sin verksamhet samt hur de uppfattar och förhåller sig till barnens utelek i stort. Här urskiljs olika områden och synsätt på barn och deras förmågor, samt vilka typer av aktiviteter man prioriterar vid utevistelse samt hur detta relaterar till de fysiska förutsättningarna. Detta delresultat är ett bidrag till det förskolepedagogiska fältet, både till praktik, utbildning och forskning, angående perspektiv och förhållningssätt till barns utelek vid olika typer av utemiljöer.

Resultat från FAS 2

- "Fysisk aktivitet, naturmöten och relationsskapande lek vid olika typer av förskolegårdar"

Här presenteras dels resultat från rörelsemätningarna från olika typer av förskolegårdar, mängd och typ av rörelse har dokumenterats och analyserats på olika sätt och är ett bidrag både till kunskap om barns fysiska hälsa och motor

Förskolebarns möjligheter till naturmöten

Förskolors tillgänglighet till naturpräglade grönområden utanför förskolan som en förutsättning för att erbjuda barn naturmöten

Lovisa Manni, Examensarbete för Samhällsplanerarprogrammet, 15 hp, vt 2022
Kulturgeografiska institutionen, Uppsatser, Uppsala universitet.

ABSTRACT

Syftet med studien är att undersöka förskolors tillgänglighet till naturpräglade grönområden utanför förskolan som en förutsättning för att erbjuda barn naturmöten. För att undersöka detta har både kvalitativa och kvantitativa metoder använts i form av gå-intervjuer, GIS-analyser samt GPS-mätningar. En första GIS-analys gjordes för att få en översikt över förskolornas tillgänglighet till naturpräglade grönområden. Sedan genomfördes gå-intervjuer med fyra förskolor där observationer, samtal och fotografering ingick. Fokus låg på att vara närvarande i situationen och ta del av upplevelsen, som en deltagande observatör. GPS-mätningarna av förskolornas färdväg utfördes i samband med gå-intervjuerna. Resultatet visade att totalt 18 av 23 förskolor har tillgång till något naturpräglat grönområde inom 300 meter och alla inom 600 meter. Men grönområdena skiljer sig åt i storlek och form. När det gäller själva grönområdet som förskolorna besöker, så visar resultatet tydligt på skillnader mellan olika grönområden. Vissa grönområden är av högre kvalitet och har därmed bättre förutsättningar för att erbjuda naturmöten. Tittar man på de aktiviteter de olika förskolorna utför i grönområdena de besöker, kan man delvis se hur dessa korrelerar med grönområdets karaktär. Slutligen visar resultatet på att förskolelärarna upplever att både kapacitets-, kopplings- samt auktoritetsbegränsningar påverkar deras handlingsutrymme att besöka naturpräglade grönområden utanför förskolan.

Keywords: Tidsgeografi, förskola, naturmöten, tillgänglighet, naturpräglade grönområden.

Handledare: Sofia Cele.

Läs gärna hela arbetet här:

Manni, L. (2022). Förskolebarns möjligheter till naturmöten: Förskolors tillgänglighet till naturpräglade grönområden utanför förskolan som en förutsättning för att erbjuda barn naturmöten (Dissertation). Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-466856>

Neutral natur och könskodad design?

En studie av könande processer i förskolans utemiljöer

Emelie Nilsson, Johan Sundberg
Examensarbete för förskollärarexamen, 15 hp, Ht 2022

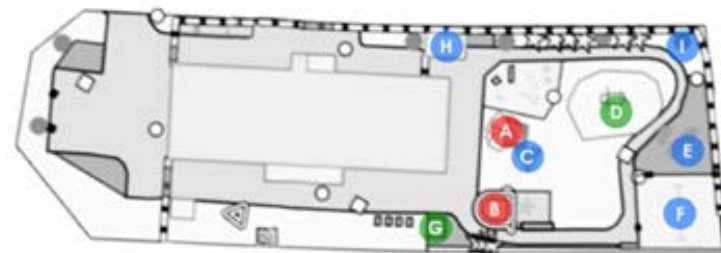
Sammanfattning

Studien syftar till att bidra med ökad kunskap och förståelse för hur pedagogers förhållningssätt och barns interaktioner med förskolans utemiljöer samt utemiljöns materialitet medverkar i medskapande av könande processer. Studien är utformad utifrån kvalitativ metod i form av två fallstudier vid två separata förskolor. Datainsamling i studien består av samtalspromenader med förskolebarn, intervjuer med förskolepedagoger samt kartor och fotografier på de två fallens utemiljöer. Studiens resultat visar att både pojkar och flickor främst skapar och återskapar traditionellt feminina och maskulina aktiviteter, platser, material och normer i sina lekbaserade aktiviteter i förskolans utemiljö och att det saknas förutsättningar för omskapande könande processer i förskolans utemiljö. Det behövs en ökad kunskap hos pedagoger om hur olika typer av platser och material samspelar med barn i könande processer för att pedagoger ska kunna ta aktiva beslut i hur de kan skapa förutsättningar för omskapande processer i barnens utevistelse.

Nyckelord: Utemiljö, Förskola, Könande processer, Sociomaterialitet, Naturmaterial, Naturplatser, Designat material, Designade platser.

Läs hela arbetet här:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-204931>

Karta 1. Jämförande karta över de platser i utemiljön som flickgruppen & pojkgruppen besökte under samtalspromenader på förskolan Spaden

HUS, Hållbar utevistelse vid storförskolor

HUS, hållbar utevistelse vid storförskolor är ett nationellt forskningsprojekt i samverkan med Umeå kommuns förskoleverksamhet under åren 2021-2024. I forskningsprojektet vill vi undersöka vad den förändring som svensk förskola genomgår med sina förändrade byggnader, utegårdar och begränsade tillgång till natur innebär för barnen som vistas där dagligen.